канд. пед. наук, доц. Муковіз О.П.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

Система дистанційного навчання для неперервної освіти вчителів початкової школи

Одне із головних завдань, що стоїть перед системою початкової освіти, – підвищення якості професійно-педагогічних умінь і навичок фахівців. Традиційні форми неперервної освіти вчителів початкових класів стають малоефективними і не повною мірою забезпечують потреби сучасної початкової школи.

Якщо у традиційній початковій освіті викладач більшу частину часу приділяв читанню лекцій, то зараз, у зв'язку із застосуванням засобів інформаційних технологій та зростанням ролі самостійній пізнавальній діяльності студента, важливою функцією викладача стає уміння в потоці навчальної інформації зорієнтувати студента, полегшити вирішення проблем, що виникають, допомогти у засвоєнні великого за обсягом навчального матеріалу.

Цим пояснюється виникнення нової форми навчання – дистанційної. Для забезпечення вдалого проектування, розвитку та впровадження дистанційного навчання (ДН) у системі неперервної освіти вчителів початкової школи необхідно створити інфраструктуру ВНЗ, підготувати викладачів, розробити навчальні програми тощо.

Для підтримки процесу неперервної освіти вчителів початкової школи в сучасних умовах незамінними є системи дистанційного навчання (СДН).

Сучасна СДН повинна відповідати організаційно-технічним потребам: підтримувати роботу програмного забезпечення в будь-якій мережі, на будь-якій платформі, мати Internet-сумісний інтерфейс та зберігати дані у стандартизованому форматі збереження учбової інформації [1].

Науковці (Г.М. Кравцов та В.В. Одинцов) класифікували вимоги до СДН у: програмно-технологічні, функціональні, модульні, параметрові, експлуатаційні та програмної документації [2].

СДН повинна мати інструментальну платформу та підтримувати україномовний інтерфейс.

Особливості СДН: 1) підтримка стандартного програмного забезпечення користувачем (Веб-браузер); 2) наявність засобів авторизації доступу та багаторівневої системи безпеки; 3) наявність засобів створення навчальних матеріалів, тестів, груп студентів для навчання, адміністрування та управління процесом навчання; 4) наявність засобів підтримки через спеціалізований сайт її розробника.

У СДН має бути захист від некоректних дій користувача, зокрема передбачений запити підтвердження виконання тих команд, які можуть привести до значних втрат часу або до втрати інформації.

СДН повинна бути надійною, забезпечувати якісну роботу під обраною операційною системою.

Зміст запропонованих вимог до СДН можуть бути використані у системі неперервної освіти вчителів початкової школи.

Для ефективної реалізації ДН у системі неперервної освіти вчителів початкової школи важливими є такі базові компоненти: якісна мережева інфраструктура, сучасні відповідні завдання організації змісту навчального курсу, апаратно-програмні платформи та система управління навчальним процесом.

Окрім того, ДН, крім змістовної частини, повинне обов’язково включати організаційний компонент. Ці функції реалізують системи управління електронним навчанням, які слугують платформою для СДН.

Урахувати наявні технологічні нюанси та можливості сучасних платформ допомогла поява таких стадартів, як E-Learning Framework, IMS Abstract Framework і Open Knowledge Initiative, які визначили перші кроки на шляху до створення сучасних платформ для СДН [3].

Традиційні платформи електронного навчання або системи управління навчанням (англ.: Learning Manager System, LMS – Системи Управління Навчанням) є оболонками для створення навчальних курсів та керування ними. Вони пропонують пакети інструментальних засобів, які підтримують створення онлайн курсів, їх обслуговування та подавання, засоби реєстрації слухачів і управління роботою з ними, адміністрування процесу навчання та генерування звітів про навчальні досягнення слухачів.

Для визначення можливих варіантів упровадження програмного комплексу ДН у систему неперервної освіти вчителів початкової школи проаналізуємо найбільш популярні платформи для СДН, які відповідають вище вказаним вимогам (див. табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльні характеристики платформ для СДН

№ п/п	Параметр	Moodle	WebCT	BlackBoard	Прометей	eFront	Claroline	Metacoon	SharePoint LMS	Віртуальний Університет
1.	Успішне використання в освітніх установах	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.	Інтеграція з інформаційним середовищем користувача	+	+	–	+	+	+	–	+	+
3.	Відкритий системний код	+	–	–	–	–	+	–	–	–
4.	Наявність інструментів для створення курсів	+	+	–	+	–	+	–	+	+
5.	Підтримка курсів із стандартами SCORM	+	+	–	+	+	+	–	+	+
	та IMS	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6.	Модульна структура	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7.	Web-орієнтована структура	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8.	Сервісна підтримка	+	–	+	+	+	+	+	+	+
9.	Україномовний інтерфейс	+	–	–	+	–	+	–	–	+
10.	Враховані методологічні та педагогічні особливості	+	–	–	+	–	–	–	–	+
11.	Передбачено використання різних типів шрифтів, рисунків, анімацій, відеотрансляції тощо	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12.	Наявність засобів комунікації:	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	– обмін текстовими повідомленнями;	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	– обмін файлами;	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	– форуми;	+	–	+	+	+	+	+	+	+
	– відео-чат.	+	–	+	+	+	+	+	+	+

Аналізуючи кращі платформи для СДН, ми встановили, що лідерами за кількістю користувачів є Moodle (безкоштовна) та Прометей (комерційна).

Сучасні СДН побудовані на комерційних платформах та з відкритим кодом на основі стандартів IMS (Instructional Management Systems Global Learning Consortium) та SCORM (Sharable Content Object Reference Model).

IMS та SCORM мають можливості: швидко та легко встановлювати програмне забезпечення та форматувати його; безкоштовно використовувати ліцензії (не потребує встановлення платного програмного забезпечення); ліцензія OSS (Open Source Software) дозволяє змінювати та удосконалювати IMS.

У результаті аналізу та порівнянь вище вказаних платформ, керуючись педагогічними, дидактичними, організаційними, технічними, фінансовими особливостями ДН, ми прийшли до висновку, що систему неперервної освіти вчителів початкової школи можна організувати за допомогою платформи «Moodle».

Література:

1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти / В.Ю. Биков. – К.: Атіка, 2008. – 684 с.

2. Кравцов Г.М. Якісні характеристики технологічних платформ дистанційного навчання / Г.М. Кравцов, В.В. Одинцов // Інформаційні технології в освіті. – 2010. – № 8. – С. 31 – 38.

3. Сервисные платформы электронного обучения: от монолитных систем к гибким сервисам / Деклен Даггер, Александр О'Коннор, Сиамус Лавлесс и др. // Открытые системы [Электронный ресурс]. – Режим доступу: http://www.osp.ru/os/2007/07/4392612/.